

Gardesfanor, livfanor.

Svart örn i gul solstrålekrans på grön duk (runt sidorna gul bård med avhuggna grenar) innehåller färgerna för Sachsen, delad sköld i guld och svart, belagd med grön rutekransbalk. Färgerna återkommer i hjälmprydnad.

Hertig Frans Albrekt av Sachsen-Lauenburg satte år 1641 upp ett kejserligt fotfolksregemente, hans eget livregemente. År 1642 förlorades fanor vid Breitenfeld den 31 okt.

Om ST 10:319-325 tillhör Franz Albrekt av Sachsen-Lauenburgs livregemente skiljer sig dukarna från livfanorna för ärkehertig Leopold Vilhelms livgarde (ST 10:295-300) och Ferdinand III:s livgarde (ST 10:278-282) därigenom att de inte är vita.

Däremot har de gemensamt med dessa att huvudmotivet är omgivet av solstrålekrans.

Solstrålekrans omgär också de med bilden av jungfru Maria prydda fanorna för dels Tillys livgarde (ST 17:253-257), dels livfanor och -standar för överstens kompani i ett regemente.

Solstrålekrans har livfanan (ST 8:118) till fanorna för regementet, där devisen lyder "TOT INVICTA MALIS" (ST 10:309-311, 11:362-369).

Obs! Katolska länder under 30-åriga kriget i allmänhet vita livfanor. Protestantiska furstar och generaler under samma tid ofta livfanor i annan färg än vitt.

①
1984

Frans Albrekts av Sachsen-Lauenburg gardesfanor 1641-1642.

Bland trettioåriga krigets obeständiga lyckoriddare märks den protestantiske hertig Frans Albrekt av Sachsen-Lauenburg, som fem gånger ogenerat bytte sida under sin militära karriär 1620-1642. Genom denna sin opålitlighet och på grund av att han i slaget vid Lützen 1632 befann sig i Gustav II Adolfs omedelbara närhet misstänktes han utan fog för att ha haft del i kungens död. Kort tid efter slaget gick han över i kursachsisk tjänst. 1634 - 1635 hölls han av kejsaren i fångenskap, då han såsom nära förtrogen med Wallenstein anklagades för att ha varit införstådd i dennes konspirationer mot kejsaren. Trots belastningen av ett sådant förflutet anförtroddes han 1641 såsom fältmarskalk befälet över en i Schlesien opererande kejserlig armé. Samtidigt lät han sätta upp ett kejserligt regemete till fot, sitt eget livgarde. Sedan Frans Albrekt, dödligt sårad vid en förlustbringande ryttarstrid vid Schweidnitz, avlidit den 30 maj 1642, deltog hans livgarde under överstelöjtnant Rohrscheids befäl i slaget vid Breitenfeld den 23 oktober samma år. Därvid förlorade det samtliga 10 fanor.

Rester av dessa fanor finns i Statens Troféksamling, ST 10:319-325. Det fragmentariska skicket vittnar om att fänrikarna innan de lämnade dem ifrån sig rev större delen av dukarna av stängerna. Tillräckligt mycket finns dock bevarat för att det ursprungliga utseendet skall kunna rekonstrueras.

Hertig Frans Albrekt förde i sitt vapen kvadrerad sköld. I det första fältet framträder det sachsiska vapnet, som är hans stamvapen. Dess färger är en grön, balkvis ställd rutekrans över en i guld och svart delad sköld. Efter dessa färger är de sinsemellan lika fanorna komponerade. De gröna dukarna pryds av gul bård och gul solstrålekrans i vars mitt ses en svart dubbelörn. Längs dukarnas övre kant har stått att läsa inskriften i gult, FERDINANDUS.

10:320

10:319

10:321

10:325

10:322a

10:322b

10:323a

10:323b

10:324b

10:324a

